

Nr. 40 - 5. årgang – Oktober 2017

Indhold:

- **Luther by night i Brørup.**
- **Reformationsfejring.**
- **Høstgudstjenester.**
- **Ribe Stiftes konsulentrunde på besøg i Malt.**
- **Lapidariet på Malt kirkegård.**
- **Litteraturkredsen.**
- **Oprettelse af gruppe der strikker dåbsklude.**
- **Gudstjenestekalender.**
- **Døbte.**
- **Kommende arrangementer.**
- **Salme Café.**
- **Foredrag:** V/Linda Lassen: Men sko må jeg have.

Luther By Night i Brørup.

Vi håber, at mange af vore læsere havde lejlighed til at deltage i det, vi anser for at være en stor succes. Der var mange mennesker, der var en god stemning og glade smil.

Nogle syntes, de havde lært noget om Luther, og så var vores målsætning opfyldt, at vi ville ud blandt folk, og ikke afhold en banket for særligt indbudte. Der følger i særskilt mail nogle billeder fra arrangementet, og her er den takkeannonce som bliver bragt i ugeavisen.

Høstgudstjenester:

Søndag d. 17. sep. var der høstgudstjeneste i Folding kirke. Ved gudstjenesten medvirkede

en lille høsttrio, så alle salmerne blev akkompagneret af harmonika, violin og klaver. Efter gudstjenesten flyttede høsttrioen hen i kirkedøren og spillede op til dans. Bodil Pedersen fra Nørbølling Folkedansforeningen styrede os sikkert gennem de mange trin. Efter at have fået sved på panden var det tiltrængt med kaffe og æblekage, som blev nydt i Graverhuset.

Søndag den 1. oktober var der Høstgudstjeneste i Malt Kirke. Vores graver havde med efterårets farver pyntet kirken til høstgudstjeneste.

Vore organist spillede på klaver med violinledsagelse, og en meget fin stemningsfuld og munter gudstjeneste blev gennemført. Plads til humor var der også, for da sognepræsten fortalte om alle de gode ting hinsides med sol, lys og varme, havde hun et spagt ønske om, at der også måtte blive plads til en skibakke.

To medlemmer af Malt/Folding Kirkekor sang smukt Visti Christensens "Høstsalme" fra 1991.

Altergangen var ej heller den gængse, idet Kirkesangeren brød brødet, gav til menigheden, der dyppede det i kalken hos Anna.

Anna opfordrede os til under den sidste salme, hvor vi jo står op, at vende os og nyde lyste gennem vores vestvendte mosaikvindue, der er udført af Havsteen først i 1970'erne.

Alt vel overstået blev der dækket op på et bord midt i kirken, med den mad vi alle havde medbragt. Vi var mange der nød den gode mad og de gode dikkevarer.

Det var rigtig hyggeligt i en god stemning.

Reformationsfejring:

Om aftenen d. 31. okt. 1517 slog Martin Luther sine 95 teser op på kirkedøren i Wittenberg og satte derved skub i den bevægelse, som vi senere har kaldt reformationen. Vi har allerede markeret reformationen ved foredraget i april ved Martin Schwarz Lausten og vores store Luther By Night arrangement.

Folkemøde i Ribe

Torsdag d. 12/10 til søndag d. 15/10 fejres reformationen ved et Folkemøde i Ribe. Over 100 arrangementer er stabled på benene som både belyser og fejrer reformationen. Der er for eksempel "stand up" med Per vers, teaterforestilling Martin Luther – død eller levende, Luther kabaret, samtalesaloner, borgmester debat, øl og godbidder, reformatoriske byvandring og selvfølgelig også gudstjenester, koncerter og andagter. Flere kendte personer vil gæste byen som fx kirkeministeren, Bertel Haarder, Sigurd Barrett, Søren Ulrik Thomsen, osv. Find den fulde liste over arrangementer på <http://folkemodeiribe.dk/folkemoede/program/>. Med få undtagelser er alle arrangementer gratis, men det er mulig at forhåndsreservere plads, så man ikke skal gå forgæves.

Reformationen i Malt-Folding

Søndag d. 28. oktober kl. 10.30 fejres reformationen i Folding ved gudstjenesten kl. 10.30. Prædikant Agner Frandsen, tidl. provst og sognepræst i Malt og Folding.

Tirsdag d. 31. oktober, kl. 19.00 fejres reformationen i Malt kirke ved Anna Jensen

På selve reformationsdagen den 31. oktober vil kirkeklokkerne ringe i 15 min. I Folding ved aftenringningen og i Malt i forbindelse med gudtjenesten.

Ribe Stiftes konsulentrunde på besøg i Malt

kasserer Kim Skov-Jensen, kirkeværge Erik Lauridsen og jeg deltog i konsulentrundens besøg i Kirken.

Konsulentrunden bestod af: Biskoppen, repræsentant for kgl. Bygningsinspektør, repræsentant for Nationalmuseet, Provsten, en stiftsfuldmægtig og provstisekretæren.

På dagsorden: Altertavle, Alter, åbning af østvendt vindue og belysning i Kor og Tårnrum.

Der var delte meninger om, hvorvidt det er en god idé at fjerne altertavlen. Der blev af provsten henvist til, at prækestol og altertavle er fra samme tid. Biskoppen kunne derimod godt se idéen i at bruge døbefonden som Kirkens kerne, med glas mosaik både mod vest og mod øst. Nationalmuseets repræsentant kunne ligeledes følge os i vort ønske. Han havde dog nogle helt andre betænk-

ligheder:

- Altertavlen er bevaringsværdig, og vi må forvente, at der vil blive stillet krav om at tavlen skal opbevares i vores kirke og ikke f. eks. på loftet. Han vil dog ikke afvise, at tavlen vil kunne flyttes, i fald vi kan finde et egnet sted til opbevaring. Vi foreslog Nationalmuseet eller Dagmar Kirken i Ribe, hvor tavlen måske kommer fra.
- Der kan være et problem med det blændede østvindue. I sin tid når man byggede sådant vindue, havde man et stort stykke træ, som man byggede kirkemuren op omkring. Derefter lavede man det hul i træet, hvor glasset skulle sidde. Når man så ville lukke vinduet, kunne man ikke fjerne trærammen, idet trærammen jo var blevet en integreret del af muren. I stedet murede man til fra begge sider. Hvis der sidder sådant stykke flere hundrede år gammelt træ i vores vindue, skal vi ikke forvente at få lov til at lukke det op.

Konsulentrunden var enig om, at vi skal have en udefra kommende ekspert til at hjælpe os med projektet.

Nationalmuseets repræsentant anbefalede os kraftigt, at bede kirkeministeriets konsulenter komme for snarest at få afdækket, problematikken omkring vinduet. For hvis det vil betyde, at vi ikke må åbne vinduet, ja så falder vores projekt jo til jorden, og så vil det være ærgerligt, at vi har startet en proces af et vist økonomisk omfang.

Man var ikke afvisende over for åbning af alteret.

Med hensyn til lys, så må vi gøre som vi vil, når vi blot ikke laver huller i loft eller væg.
Peter Garde – formand.

Lapidariet på Malt Kirkegård.

Som det har fremgået af kirkebrevet og ugeavisen, ønskede menighedsrådet at få lapidariet på Malt kirkegård tømt for gravsten, da det er ved at være overfyldt.

Der er måske nogen der ikke ved hvad et lapidarium er.

På Malt kirkegård det nord østlige hjørne af kirkegården, hvor gravsten bliver sat hen, når de ikke er i brug længere og et gravsted er blevet slettet. En gravsten er gravstedsindehaverens ejendom, og kan dermed tages med, når et gravsted ønskes slettet. Den mulighed er der ingen der har benyttet sig af.

Gravstenene skal tilintetgøres/ knuses, det har menighedsrådet hyret en entreprenør til. Der er kommet nye regler vedrørende gravsten, som ikke bruges længere. Så fremadrettet vil det fremgå af hjemfaldsbrevet, at en gravsten på et gravsted, som ønskes slettet, skal hentes inden en måned, hvis gravstedsindehaveren ønsker at beholde gravstenen. Bliver stenen ikke hentet tilfalder gravstenen kirken.

Menighedsrådet kan nu uden varsel beslutte at tømme lapidariet for gravsten. Der står stadigvæk nogle gravsten på lapidariet, det er gravsten som et museum har udpeget som bevaringsværdige, og de må derfor ikke fjernes fra kirkegården.

Her er der også kommet nye regler, så fremadrettet er det nu også menighedsrådet som afgør, om en gravsten er bevaringsværdig.

Erik Lauridsen - Kirkevæрге

Litteraturkredsen

I oktober læser vi Ahmad Mahmoud's bog *Sort land*, som handler om Ahmads opvækst i en indvandrerghetto i Askerød. I bogen beskriver han livet i ghettoen, med dens helt egen kultur med mange børn, koranskoler, bander, arrangerede ægteskaber og folk på overførselsindkomster, som ingen ønsker at ændre; slet ikke dem, der lever i den.

Ahmad Mahmoud er selv brudt ud af de sociale mønstre han voksede op med, og hans ærinde med bogen er et opgør med en tillukket kultur, der fastholder alle, især indvandrerkvinder, i et undertrykkende miljø.

Oprettelse af gruppe der strikker dåbsklude.

Vi har i Folding menighedsråd modtaget en forespørgsel fra Mie Duborg, om oprettelse af en strikkegruppe, der kan fremstille dåbsklude som kan anvendes ved barnedåb i kirken.

Idéen kommer fra sognepræst på Djursland, Ann Maj Lorenzen som tænkte at man, i stedet for papirservietter, kunne bruge strikkede klude til at tørre de små hoveder med efter dåben.

Når Ann Maj Lorenzen er på dåbsbesøg i hjemmene, har hun en lille stak klude med, og forældrene kan selv vælge hvilken klud de ønsker. Man får derefter kluden til evig arv og eje, og et smukt minde fra dåbsdagen. Alle kludene er strikket i hvid bomuldsgarn, med mønster med forskellige kristne symboler.

Idéen har bredt sig til hele landet, og i skrivende stund har 350 kirker skiftet papirservietterne ud med dåbsklude. Ophavskvinden har alle rettigheder til opskrifter og garn, men man kan i en gruppe under Folkekirken, få adgang til alle materialerne. Vil du gerne være med i sådan en gruppe, alle interesserede kan henvende sig til Rigmor Bruun Tlf. 40 84 80 69 – 75 38 19 56, eller E-mail: marielund2000@bbsyd.dk

Gudstjenester i september:

Dato	Malt	Folding	Bemærkninger
8/10	10.30	9.00*	*Kirkekaffe, Malt 1 dåb
14/10		10.00	4 dåb
15/10		10.30	
22/10	10.30		Ved Anne Krogh 1 dåb
29/10		10.30	Reformationsgudstjeneste ved Agner Frandsen, kirkekaffe
31/10	19.00		Reformationsgudstjeneste, kirkekaffe
4/11		10.00	2 dåb

Døbte:

Malt:

17/09 Alberte Selimann Gejl

Folding:

24/09 Karen Kathrine Derksen

Kommende arrangementer:

Salme café

Folding kirke indbyder til "Salmecafé" - og hvad er så det?

Det er en halv times salmesang i Folding kirke - vi synger fx efter årstiden eller din yndlings-salme. 🎵

Derefter kaffe/the og en småkage i Graverhuset krydret med en lille historie afslutningsvis og en sang fra højskolesangbogen eller en spritny salme.

Første torsdag i hver måned fra kl. 10-11.15 ca. Henover vinteren og vi starter torsdag 5. oktober.

Kom og syng frisk fra leveren. Håber at se nogle sangglade borgere.

Lene Bordorff - Organist

Foredrag:

To foredrag om tiden mellem 1864 og genforening:

Efteråret byder på to spændende foredrag i præstegården om tiden mellem 1864 og genforeningen.

Onsdag den 25. okt. kl. 19.00 vil forfatter Linda Lassen fortælle om sin roman "Men sko må jeg have". Romanen handler om sønderjyden Henriette Gubi, der bliver vandrelærerinde og drager rundt mellem gårdene for at undervise børnene i det danske sprog og kulturhistorie. Efter 1864 kom den danske grænse til at følge Kongeåen, Sønderjylland var derfor under tysk herredømme. I skolerne blev der talt tysk, præsterne prædikede i kirkerne på tysk og sønderjyderne blev indkaldt til preussisk militærtjeneste. For at skrive bogen måtte Linda Lassen grundigt ressource, foredraget handler både om bogen og om den sønderjyske historie.

Tirsdag d. 7- nov. kl. 19.00 er det igen den sønderjyske historie der er emnet. Foredragsholderen er intet mindre end den nye museumsdirektør på Sønderborg slot Rene Rasmussen som tiltrådte jobbet 1. januar 2017. Han kalder sit foredrag "Fra Slagtebænk til Genforening" vi håber på en spændende aften, hvor alle skal være hjertelig velkommen. Begge foredrag er gratis, der serveres kaffe undervejs.

28/11 kl. 19.00 Adventsmøde med Bent og Inga Nielsen, der fortæller om pilgrimsfærd.
25/1 2018, kl. 19.00 - Fortælling ved Ruth Svenden: Katerina van Bora. (Luthers ægtefælle.)

Koncerter:

1. s. i advent – Koret synger.

7. dec. kl. 19.00 Ribe Big band

Palmesøndag kl. 10.30 Påske "Rødhalsen". Rødhalsen i Malt. Højmesse 9.00 Folding

Udflugt med overnatning:

Sidst i maj 2018. Sognerejse til Wittenberg (Under planlægning).